ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ ΛΑΤΙΝΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

ΜΑΘΗΜΑ 31ο

Η ΓΕΝΝΑΙΟΤΗΤΑ ΔΕ ΒΓΑΙΝΕΙ ΠΑΝΤΑ ΣΕ ΚΑΛΟ

Στη διάρκεια του Λατινικού πολέμου ο Τίτος Μάνλιος, ο ύπατος, που καταγόταν από αριστοκρατική γενιά, είχε την αρχηγία του στρατού των Ρωμαίων. Αυτός, όταν κάποτε έφευγε από το στρατόπεδο, διέταξε να απέχουν όλοι από τη μάχη. Αλλά λίγο αργότερα ο γιος του πέρασε έφιππος μπροστά από το στρατόπεδο των εχθρών και από τον αρχηγό των εχθρών με αυτά τα λόγια προκλήθηκε σε μάχη: «Ας μονομαχήσουμε, για να κριθεί από την έκβαση της μονομαχίας πόσο ο Λατίνος στρατιώτης ξεπερνάει το Ρωμαίο σε ανδρεία». Τότε ο νεαρός έχοντας εμπιστοσύνη στις δυνάμεις του και παρακινημένος από την επιθυμία για μάχη, παρά τη διαταγή του υπάτου όρμησε στον αγώνα · και (όντας) δυνατότερος από τον εχθρό τον διαπέρασε με το δόρυ του και τον απογύμνωσε από τα όπλα του. Αμέσως οι εχθροί ζήτησαν τη σωτηρία στη φυγή. Αλλά ο ύπατος, όταν επέστρεψε στο στρατόπεδο, το νεαρό, με τη βοήθεια του οποίου οι εχθροί είχαν τραπεί σε φυγή, τιμώρησε με θάνατο.

ΜΑΘΗΜΑ 32ο

ΕΝΑΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

Γεμάτα είναι όλα τα βιβλία, γεμάτοι είναι οι λόγοι των σοφών, η αρχαιότητα είναι γεμάτη από παραδείγματα · όλα αυτά θα βρίσκονταν στην αφάνεια, αν δεν τα συνόδευε το φως των Γραμμάτων. Πόσο πολλές εικόνες γενναιότατων αντρών - όχι μόνο για να τις ατενίζουμε, αλλά και για να τις μιμούμαστε - μας κληροδότησαν οι Έλληνες και οι Λατίνοι συγγραφείς! Αυτές εγώ, επιθυμώντας την καλή διοίκηση και διαχείριση της πολιτείας, έβαζα πάντα μπροστά μου ως παράδειγμα. Με το να λατρεύω και με το να σκέφτομαι τους επιφανείς άντρες διέπλαθα την ψυχή και τη σκέψη μου. Γιατί έτσι - με το να επιδιώκω δηλαδή τον έπαινο και την τιμή μόνο, και με το να θεωρώ ότι όλα τα βάσανα του σώματος και όλοι οι θανάσιμοι κίνδυνοι είναι μικρής αξίας - μπόρεσα να ριχτώ σε τόσους πολλούς και τόσο μεγάλους αγώνες για τη σωτηρία σας.

ΜΑΘΗΜΑ 34ο

Ο ΣΚΙΠΙΩΝΑΣ Ο ΑΦΡΙΚΑΝΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΛΗΣΤΑΡΧΟΙ

Όταν ο Αφρικανός βρισκόταν στο Λίτερνο, πολλοί αρχηγοί ληστών ήρθαν τυχαία σ' αυτόν για να τον χαιρετίσουν επίσημα. Τότε ο Σκιπίωνας, επειδή νόμισε πως αυτοί είχαν έρθει για να συλλάβουν αυτόν τον ίδιο, εγκατέστησε φρουρά από δούλους στο σπίτι του. Μόλις οι ληστές παρατήρησαν αυτό, αφού πέταξαν τα όπλα τους πλησίασαν την πόρτα και με δυνατή φωνή ανήγγειλαν στο Σκιπίωνα (να το ακούς και να μην το πιστεύεις!) ότι είχαν έρθει για να θαυμάσουν την ανδρεία του. Όταν οι δούλοι μετέφεραν αυτά στο Σκιπίωνα, αυτός διέταξε να ανοίξουν τις πόρτες και αυτοί να μπουν μέσα. Οι ληστές προσκύνησαν τις παραστάδες της πόρτας σαν ιερό ναό και φίλησαν με πάθος το δεξί χέρι του Σκιπίωνα. Αφού άφησαν μπροστά στην είσοδο δώρα, τα οποία οι άνθρωποι συνηθίζουν να προσφέρουν στους αθάνατους θεούς, επέστρεψαν στα λημέρια τους.

askisopolis

ΜΑΘΗΜΑ 36ο

ΜΙΑ ΑΠΟΠΕΙΡΑ ΔΩΡΟΔΟΚΙΑΣ

Ο Μάνιος Κούριος Δεντάτος ήταν πάρα πολύ ολιγαρκής, για να μπορεί να περιφρονεί ευκολότερα τα πλούτη. Κάποια μέρα ήρθαν σ' αυτόν απεσταλμένοι των Σαμνιτών. Αυτός παρουσιάστηκε σ' αυτούς για να τον δουν καθισμένο σε ένα σκαμνί κοντά στη φωτιά και να δειπνεί από ξύλινο πιάτο. Περιφρόνησε τα πλούτη των Σαμνιτών και οι Σαμνίτες θαύμασαν τη φτώχεια του. Πράγματι, ενώ είχαν φέρει σ' αυτόν μεγάλη ποσότητα χρυσού σταλμένη από το δημόσιο ταμείο, για να το χρησιμοποιήσει (όπως θέλει), χαλάρωσε το (αυστηρό του) πρόσωπο με το γέλιο και αμέσως είπε: «Μέλη της περιττής, για να μην πω ανόητης, πρεσβείας, πείτε στους Σαμνίτες πως ο Μάνιος Κούριος προτιμά να διατάζει τους πλούσιους παρά να γίνει ο ίδιος πλούσιος · και θυμηθείτε ότι εγώ δεν είναι δυνατό ούτε στη μάχη να νικηθώ ούτε με χρήματα να διαφθαρώ».

ΜΑΘΗΜΑ 37ο

Η ΚΑΤΑΡΑ ΤΩΝ ΕΜΦΥΛΙΩΝ ΠΟΛΕΜΩΝ

Σε τέτοιο σημείο έχουν οδηγηθεί τα πράγματα, ώστε, αν δε βοηθήσει κάποιος θεός ή κάποιο τυχαίο περιστατικό, δε θα μπορέσουμε να σωθούμε. Εγώ βέβαια, όταν ήρθα στην πόλη (Ρώμη), δε σταμάτησα και να παρατηρώ και να λέω και να κάνω όλα όσα στόχευαν στην ομόνοια · αλλά τόσο μεγάλη μανία τους είχε πιάσει όλους, ώστε να επιθυμούν να μάχονται, αν και εγώ φώναζα ότι τίποτα δεν είναι πιο αξιοθρήνητο από τον εμφύλιο πόλεμο. Όλα είναι αξιοθρήνητα στους εμφύλιους πολέμους, αλλά τίποτα πιο αξιοθρήνητο από την ίδια τη νίκη: αυτή κάνει τους νικητές πιο άγριους και πιο αχαλίνωτους απ' ό,τι συνήθως, ώστε, ακόμη κι αν δεν είναι τέτοιοι από τη φύση τους, εξαναγκάζονται από τα πράγματα να γίνουν. Γιατί οι εκβάσεις των εμφύλιων πολέμων είναι πάντα τέτοιες, ώστε όχι μόνο να γίνονται αυτά που θέλει ο νικητής, αλλά ακόμη ώστε ο νικητής να κάνει το χατίρι σ' αυτούς, με τη βοήθεια των οποίων κερδήθηκε η νίκη.

askisopolis

ΜΑΘΗΜΑ 38ο

Η ΜΟΙΡΑ ΤΗΣ ΚΑΙΚΙΛΙΑΣ

Η Καικιλία, η σύζυγος του Μέτελλου, ενώ σύμφωνα με τα πατροπαράδοτα ήθη επεδίωκε την εμφάνιση γαμήλιου οιωνού για την κόρη της αδερφής της, η ίδια δημιούργησε τον οιωνό. Μια νύχτα δηλαδή καθόταν με την κόρη της αδερφής της σε κάποιο μικρό ιερό και περίμενε μέχρι να ακουστεί κάποια φωνή που να ανταποκρινόταν στο σκοπό τους. Τελικά η κοπέλα, κουρασμένη από την πολλή ορθοστασία, παρακάλεσε τη θεία της να της παραχωρήσει για λίγο τη θέση της. Τότε η Καικιλία είπε στην κοπέλα: «εγώ πρόθυμα σου παραχωρώ τη θέση μου». Αυτό το λόγο λίγο αργότερα η ίδια η πραγματικότητα επιβεβαίωσε. Πέθανε δηλαδή η Καικιλία, την οποία ο Μέτελλος, όσο ζούσε, αγαπούσε πολύ· αργότερα αυτός παντρεύτηκε την κοπέλα.

ΜΑΘΗΜΑ 40ο

ΑΚΛΟΝΗΤΗ ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΙΣ ΑΠΕΙΛΕΣ ΤΟΥ ΔΙΚΤΑΤΟΡΑ

Ο Σύλλας, αφού κατέλαβε τη Ρώμη, συγκάλεσε ένοπλος τη Σύγκλητο, για να κηρύξει όσο γίνεται γρηγορότερα το Γάιο Μάριο εχθρό. Στη βούλησή του κανείς δεν τολμούσε να εναντιωθεί · μόνος ο Κόιντος Μούκιος Σκαιόλας ο οιωνοσκόπος, όταν ζητήθηκε η γνώμη του γι' αυτό το πράγμα, αρνήθηκε να ψηφίσει. Και επιπλέον, όταν ο Σύλλας τον πίεζε απειλητικός, είπε αυτός στο Σύλλα: «Ακόμη κι αν μου δείξεις τα στρατεύματα, με τα οποία έχεις περικυκλώσει τη Σύγκλητο · ακόμη κι αν με απειλήσεις με θάνατο, εγώ όμως ποτέ δεν θα κηρύξω το Μάριο εχθρό. Αν και είμαι γέρος κι αδύναμος στο σώμα, πάντα όμως θα θυμάμαι ότι η Ρώμη και η Ιταλία σώθηκαν από το Μάριο».

askisopolis

Επιμέλεια:
Καρβελά Διονυσία